

M.A. (SANSKRIT) Semester - 4 (CBCS) Examination

April/May-2022 (OLD COURSE)

VEDANTASASTRA: SRIBHASYA AND ANUBHASYA ON BRAHMASUTRA(ELECTIVE-5)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન.૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પરિચ્છેદોનો અનુવાદ કરો. (૧૪)
 Translate any two paragraphs from the following.
૧. નન 'દેવદત્તઃ શ્યામો ભુવા લોહિતાક્ષઃ સમપરિમાણ' ઇત્યત્ર વિશેષણબહુત્વૈષ્યક એવ દેવદત્તઃ પ્રતીયતે એવમત્રાપ્યેકમેવ બ્રહ્મ ભવતિ, નૈવમ્, તત્ર પ્રમાણાન્તરેણૈક્યપ્રતીતેઃ- એકસ્મિન્નેવ વિશેષણાનામુપસંહારઃ, અન્યથા તત્રાપિ વ્યાવર્તકતત્ત્વેનાનેકકત્વપરિહાર્યમ્, અત્ર ત્વનેકેનૈવ વિશેષણેન લિલક્ષયિષિતત્વાદ બ્રહ્મણઃ પ્રમાણાન્તરેણૈક્યમનવગતમિતિ-વ્યાવર્તકભેદેન બ્રહ્મબહુત્વમવર્જનીયમ્।
 ૨. નનુ શાસ્ત્રનિત્વં બ્રહ્મણો ન સંભવતિ, પ્રમાણાન્તરવેદ્યત્વાદબ્રહ્મણઃ। અપ્રાપ્તે તુ શાસ્ત્રમર્થવત્। કિં તર્હિ તત્ર પ્રમાણમ્, ન તાવત્પ્રત્યક્ષમ્, તદ્ધિ દિવિધમ્। ઇન્દિયસંભવં, યોગસંભવં ચેતિ। ઇન્દિયસંભવં ચ બાહ્યસંભવમ્, આન્તસંભવં ચેતિ દ્વિધા। બાહ્યન્દિયાણિ વિદ્યમાનસંનિકર્ષયોગ્યસ્વવિષયબોધજનકાનીતિ ન સર્વાર્થસાક્ષાત્કાર તન્નિર્માણસમર્થપુરુષવિશેષવિષયબોધજનકાનીતિ।
 ૩. અત્ર કશ્ચિદાહ- વેદાન્તવાક્યાન્યાપિ કાર્યપરતયૈવ બ્રહ્મણિ પ્રમાણભાવમનુભવન્તિ। કથમ્, નિષ્પ્રજ્વનદ્વિતીયં જ્ઞાનૈકરસં બ્રહ્માનાદ્યવિદ્યયા સપ્રપજ્વતયા પ્રતીયમાનં નિષ્પ્રપજ્વં કુર્યાદિતિ-બ્રહ્મણઃ પ્રપજ્વપ્રવિલયદ્વરેણ વિધિ વિષયત્વમિતિ। કોડસૌ દ્રષ્ટદશ્યરૂપપ્રજ્વપ્રવિલય દ્વરેણ સાધ્યજ્ઞાનૈકરસબ્રાહ્મવિષયો વિધિ, ન દષ્ટદ્રષ્ટારં પશ્યેઃ, ન મતેન્તારં મન્વીયાઃ (વૃ.૩/૪/૨) ઇત્યાદિઃ।
 ૪. ન ચ જ્ઞાનમાત્રાદ્વન્ધનિવૃત્તિર્ન દષ્ટેતિ વાચ્યમ્, બન્ધસ્ય મિથ્યારૂપત્વેન જ્ઞાનોન્તરકાલં સ્થિત્યનુપપયત્તેઃ। અત એવ ન શરીરપાતાદૂર્ધ્વમેવ બન્ધનિવૃત્તિરિતિ વક્તું યુક્તમ્। ન હિ મિથ્યારૂપસર્પનિવૃત્તું રજ્જુયાથાત્મ્ય જ્ઞાનાતિરેકેણ સર્પવિનાશમપેક્ષતે। યદિ શરીરસમ્બન્ધઃ પારમાર્થિકસ્તર્હિ તદ્વિનાશાપેક્ષા, સ તુ બ્રહ્મવ્યતિરિક્તતયા ન પારમાર્થિકઃ।
- પ્રશ્ન.૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સસંદર્ભ સમજાવો. (૧૪)
 Explain with reference any two of the following.
૧. ન તાવજ્જન્માદયો વિશેષણત્વેન બ્રહ્મ લક્ષ્યન્તિ।
 ૨. મન એવ હિ સંકલ્પહેતુઃ।
 ૩. દર્શનાનુગુણેનૈવ હિ સર્વત્ર શક્તિકલ્પના।
 ૪. ન વેદાન્તવાક્યાનિ બ્રહ્મ પ્રતિપાદતન્તિ।
- પ્રશ્ન.૩ નાથમુનિ, યામુનાચાર્ય અને રામાનુજ સ્વામીનો પરિચય આપો. (૧૪)
 Give introduction of nathmuni, yamunacharya and ramanujswami.
 અથવા/OR
- પ્રશ્ન.૩ શ્રીભાષ્ય અનુસાર 'જન્માદ્યધિકરણમ્' સમજાવો.
 Explain the 'જન્માદ્યધિકરણમ્' according to શ્રીભાષ્ય.
- પ્રશ્ન.૪ વિશિષ્ટાદ્વૈત, મતે બ્રહ્મની વિભાવના સ્પષ્ટ રીતે સમજાવો. (૧૪)
 Explain clearly the concept of બ્રહ્મ according to વિશિષ્ટાદ્વૈતમત.
 અથવા/OR
- પ્રશ્ન.૪ શ્રીભાષ્ય અનુસાર 'શાસ્ત્રયોનિત્વાધિકરણમ્' સમજાવો.
 Explain the 'શાસ્ત્રયોનિત્વાધિકરણમ્' according to શ્રીભાષ્ય.
- પ્રશ્ન.૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે વિવેચનાત્મક નોંધ લખો, (૧૪)
 Write critical notes on any two of the following.
૧. વિશિષ્ટાદ્વૈતે જીવઃ
 ૨. શ્રીભાષ્યે (૧/૧/૩) પ્રત્યક્ષસ્ય પ્રકારાઃ
 ૩. રામાનુજાચાર્યરૂપ ગ્રન્થાઃ
 ૪. શ્રીભાષ્યે જીવનમુક્તેઃ ખળ્ડનમ્
